Uppsala kommun

Datum:
2026-09-29

Diarienummer:
LI2026/001167

Plan- och byggnadsnämnden
Remissvar

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Handläggare:
Rickard Hultberg

Remissvar gällande Boverkets rapport Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Sammanfattning

Uppsala kommun (här benämnt ”kommunen”) ser huvudsakligen positivt på förslaget men har synpunkter gällande nivån på de gränsvärden som föreslås gälla från 2030, vilka byggnader som föreslås ingå från 2028 samt övergången från lag om klimatdeklaration för byggnader till att bestämmelser införs i plan- och bygglagen (PBL).

Kommunen välkomnar införandet av gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan som ett viktigt steg mot att integrera klimatfrågan som ett tekniskt egenskapskrav i byggprocessen. Vidare delar kommunen bedömningen att bygg- och fastighetssektorn behöver bidra till omställningen mot ett klimatneutralt samhälle och ser positivt på att krav på beräkning och redovisning av klimatpåverkan under byggnadens livscykel införs i enlighet med EU:s energiprestandadirektiv.

Kommunen bedömer att de föreslagna medelstrikta gränsvärdena inte är tillräckligt ambitiösa för att ge en tydlig klimatstyrande effekt. Kommunen finner stöd för detta bland annat utifrån vad som framkommit i Boverkets branschdialoger.

Kommunen bedömer vidare att redan vid införandet 2028 bör samtliga byggnader som kommer att träffas av gränsvärden 2030 ingå. Detta för att byggsektorn ska kunna utarbeta metoder för att minimera byggnaders klimatpåverkan inför införandet av gränsvärden.

Kommunen gör slutligen bedömningen att upphävandet av nuvarande lag om klimatdeklarationer bör ske i samband med att nytt regelverk börjar gälla. Detta bland annat för att undvika kunskapstapp i byggsektorn.

Kommentarer till förslaget

Kommunen välkomnar att beräkning och redovisning av byggnaders avgivning av växthusgaser införs som ett tekniskt egenskapskrav i PBL. Införandet av gränsvärden

Postadress: Uppsala kommun, plan- och byggnadsnämnden, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshusgatan 2
Telefon: 018-727 00 00 (växel)
E-post: plan-byggnadsnamnden@uppsala.se
www.uppsala.se

för byggnaders klimatpåverkan är ett viktigt steg mot att integrera klimatfrågan i byggprocessen. Vidare delar kommunen bedömningen att bygg- och fastighetssektorn behöver bidra till omställningen mot ett klimatneutralt samhälle och ser därmed positivt på att krav på beräkning och redovisning av klimatpåverkan under byggnadens livscykel införs i enlighet med EU:s energiprestandadirektiv.

Nivåer på gränsvärden

En central funktion för nationella gränsvärden bör vara att stimulera teknikutveckling, innovation och minskad klimatpåverkan i hela värdekedjan. Uppsala Kommun bedömer att de föreslagna nivåerna i stor utsträckning utgår från vad som redan idag är genomförbart med vedertagen byggpraxis. Flertalet studier har bedrivits som visar på stor potential till minskad klimatpåverkan genom designoptimering, mer effektivt materialutnyttjande samt prioritering av biobaserade och klimatförbättrade byggprodukter. Stora möjligheter till ytterligare utsläppsminskningar föreligger också framöver genom ett prioriterat och storskaligt återbruk. Lokala och nationella referensprojekt har dessutom verifierat att klimatreduktion med upp till 50 % kan genomföras med liten eller obefintlig påverkan på kostnader och utan att göra avkall på funktion eller kvalitet. Ett ökat fokus på resurseffektivitet och cirkulärt byggande gör också branschen mindre känslig mot framtida prisökningar och prisvolatilitet som bedöms kunna uppstå som en följd utav förändringar inom EU:s utsläppshandelssystem.

Uppsala Kommun anser att avvägning av gränsvärdenivåer i större utsträckning bör utgå från vad som redan visat sig vara tekniskt och ekonomiskt möjligt i byggprojekt med låg klimatpåverkan. Ett gränsvärde som kan uppfyllas utan betydande förändringar av materialval, konstruktionslösningar eller byggprocesser riskerar att utgöra ett för svagt styrmedel och därmed få begränsad faktisk betydelse för utsläppsutvecklingen.

Flertalet kommuner och branschaktörer har idag antagit klimatmål som kräver en högre grad av utsläppsminskning än vad de föreslagna gränsvärdena innebär. Många aktörer har också samlats kring nationella initiativ som efterfrågar tydligare styrmedel för att driva omställningen till ett halverande av byggandets utsläpp till 2030, exempelvis ”Reduction Roadmap Sverige” och ”Hälften bort”. Detta, i kombination med Boverkets egna uppgifter om att en stor majoritet förordat ambitiösare gränsvärden i samband med branschdialoger och Boverkets hearing i augusti 2025, menar vi visar tydligt att branschen är redo för att möta den omställning som krävs.

Indelning i byggnadskategorier

Uppsala Kommun ser positivt på det faktum att indelningen av olika byggnadskategorier med differentierade gränsvärden har gjorts med syfte att harmonisera snarare än att direkta spegla indelningen av byggnadskategorier som Boverket har föreslagit i energireglerna som en del av implementeringen av EPBD, Direktiv för byggnaders energiprestanda. Uppsala kommun anser dock att specialbostäder, exempelvis LSS- och vårdboenden, borde utgöra en egen byggnadskategori. Att gränsvärden för dessa boendeformer ska baseras på vilken överordnad byggnadstyp de inryms i, exempelvis småhus eller flerbostadshus, anser kommunen vara problematiskt. Kunskapen om specialbostäders klimatavtryck är i dagsläget begränsad i branschen, men både våra egna och andras erfarenheter visar att specialbostäder har högre utgångsvärden än vanliga bostäder då verksamhetens krav medför ökade klimatavtryck. Detta faktum anser vi bevisas i referensvärdesstudien (Malmqvist et. al. 2023) gällande invändiga ytskikt, fast utrustning samt installationer för kategorin specialbostäder.

Vidare anser Uppsala Kommun att det för byggnader med mycket höga takhöjder och långa spännvidder, exempelvis arenor, behöver förtydligas hur byggnadsnämnden ska hantera fastställandet av ett gränsvärde baserat på en viss reduktion utifrån referensvärdet. Det är av stor vikt att tydliga kriterier presenteras både för hur referensvärde och gränsvärde fastställs för att skapa en förutsägbarhet i projektens tidiga skeden.

För byggnadstypen ishallar ställer sig Uppsala Kommun tveksamma till indelningen i kategorin ”övriga byggnader”. Ett mer robust beräkningsunderlag behöver undersökas för att utreda gränsvärdets lämplighet, eller behovet av att kategorisera ishallar annorlunda, exempelvis tillsammans med simhallar.

För byggnadstypen simhallar betonar Uppsala Kommun behovet av att följa upp referens- och gränsvärden när tillgången på robusta beräkningsunderlag enligt den nya systemgränsen finns tillgängliga. Kommunen betonar även behovet av framtida vägledning för samtliga byggnadstyper angående gränsdragningen mot hushålls- och verksamhetsrelaterad teknisk utrustning som inte ska ingå i beräkningen av livscykel-GWP eller gränsvärde. Gränsdragningen bör vara tydligt definierad utifrån olika byggnadstyper och verksamhetsbehov.

Redovisning av livscykel-GWP från 2028 och 2030

Uppsala kommun välkomnar införandet av krav på redovisning av livscykel-GWP för byggnader som ett viktigt lärande styrmedel och ett verktyg för att undvika suboptimering genom att studera klimatpåverkan över byggnadens hela livscykel.

Det faktum att lagen om klimatdeklarationer upphävs 2027 och ersätts av krav på livscykel-GWP för samtliga byggnader först 2030 riskerar dock att viktiga, kunskapshöjande insatser och branschförflyttning försenas. Detta tidsglapp bedöms främst påverka branschsegment med små och medelstora företag vilket är den grupp av aktörer som Boverket i sin rapport identifierat som i störst behov av kompetensutveckling och stödinsatser.

Uppsala Kommun anser därför att ett tidigare införande av krav på redovisning av livscykel-GWP för byggnader <1000 m^2 bruttoarea bör övervägas med syfte att ge hela branschen samma förutsättningar och möjlighet till kompetensutveckling och anpassning inför kommande gränsvärdeskrav.

Plan- och byggnadsnämnden

Ylva Stadell
Ordförande

Birgitta Robért
Nämndsekreterare